

Algemeen

Nederlandsch Nieuws- en Advertentie-Blad.

NEDERLANDEN.

's Gravenhage, 1 February 1820.

Meermalen waren wij getuigen van de begochelingen door de buigzaamheid van het spraakvermogen verwekt, van dat zonderlinge talent van alle geluiden na te bootsen, en toonen uit te brengen, die ter wijl ze in onze tegenwoordigheid worden gevormd doof den persoon thien onze oogen zien, ons toeschijnen van verre, uit de diepte of uit de hoogte en buiten bereik onzes gezichts te komen. Nimmer echter zijn wij door die kunst, welke men gewoonlijk, hoe zeer gansch verkeerdlijk buikspreken noemt, meer getroffen geworden dan laatstleden Donderdag alhier, in de zaal van den *Dobelen*, alwaar de heer *Alexandre* zijn even zonderling als voortreffelijk talent van stem-nabootsing of buikspreken ontwikkelde voor eene aanzienlijke menigte toeschouwers. Het is onbetwistbaar dat hij alle tot dus verre bekende buiksprekers overtreft; de eenige *Fitz-James* zoude met hem in vergelijking kunnen worden gebragt; maar deze vermaarde buikspreker bezat, naar ons oordeel, niet in de mate als de heer *Alexandre* het talent van de nabootsing te toonen, en om de duidelijk te doen kennen de vleijender getuigenissen zijn aan den heer *Alexandre* in menigte gegeven geworden, door vele voornamen personen van Europa, die zijn kunst-talent hebben bewonderd; onder deze bevinden zich ook verscheiden Nederlanders, wier rondheid van karakter aan hunne lofspraak zoo veel te meer gewigt bijzet. Alle deze getuigenissen zijn door den heer *Alexandre* in eenen bundel dien elk met genoegen zal doorbladeren, bijeen verzameld; daaronder munt inzonderheid uit dat van den verdienstelijken *Guyot*, Bestuurder van het Instituut van Dooven en Stommen te Groningen, een man die met veel kennis van zaken zich over het talent van den heer *Alexandre* uitlaat, en hetzelfde den verdienden lof toezwaait. Na zoo vele merkwuurde getuigenissen, zal het wel onnoodig zijn hier iets meer bij te voegen.

Men verzekert, dat de heer *Alexandre* het voorzigtig heeft van nog eene vertooning zijner kunst binnen deze stad te geven, niet ten zijne voordeele, maar ten behoeve van de ongelukkigen die in onze Noordelijke Provinciën door den watersnood hebben geleden. Men zegt, dat hij op dit oogenblik bezig is dien aangaande schikkingen met de heeren Burgemeesteren dezer Stad te maken.

Heden is voor de Correctionele Regtbank alhier beplant geworden de zaak van den zich noemende *gepen- sioneerden* Luitenant-Generaal *Stedman*, tegen ons. De heer advocaat *Dunker-Curtius* heeft het woord gevoerd voor den eisscher: de heer van *Lelijveld*, advocaat, heeft onze verdediging gedeeltelijk voorgedragen. Te twee ure des namiddags ajourneerde de heer president van de Regtbank de zitting tot Donderdag, zoq d' de advocaat van onze zijde zijn pleidooi niet geheel heeft kunnen uitspreken. Na den afloop dezer zaak, zullen wij onze lezers daarover nader onderhouden. Thans voegt het ons niet daarvan meer te zeggen.

Men meldt uit Brussel, dat de heer van der *Straelen*, schryver van het door ons meermalen aangehaalde werk, hetwelk tot tijtel heeft: *Over den tegenwoordigen Staat der Nederlanden*, enz. door de Regtbank van eersten aanleg dier stad is verwezen naar de Kamer tot het stellen in staat van beschuldiging. Wij eerbiedigen te zeer de regterlyke uitspraak, dan dat wij ons eenige aanmerking zouden willeu veroorloven op dat vonnis, hetwelk ten eenen male aandruischt tegen de consultatie der voornamen Brusselsche regtsgeleerden waarvan wij in ons vorige nummer hebben gesproken. Dit evenwel meenen wij te mogen en te moeten zeggen, dat eene dergelyke uitspraak, volgens de thans nog bestaande wetten, in niet eene enkele zaak, verwondering moet baren. Daartoe is niet anders noodig, dan dat een enkel lid der Regtbank b. v. de regter ter instuctie, die de zaak tegen den aangeklaagde heeft behandeld, in de Raadkamer verklare dat de beschuldiging hen voorkomt genoegzaam gegrond te zijn, en het feit van dien aard, dat hetzelfde zoude moeten worden gestraft. Wij zeggen niet dat dit hier het geval is geweest: de beraadslagingen der Raadkamer zyn aan het publiek onbekend, en dus kan men niet weten hoe de Raadkamer alleen, om te oordeelen over de zaak, is geweest. Maar ons is het oordeel van vele verscheidene regtsgeleerden, te dezen opzichte in het fransche wetboek, dat ons nog regeert, plaats heeft; een gebrek waardoor aan een enkel persoon eene magt wordt toegekend, dit maar al te veel aanleiding tot misbruik kan geven; een gebrek, dat wij hopen uit onze aanstaande Wetboeken te zullen zien uitgesloken. Het artikel door ons bedoeld is het 133de van het *Wetboek van Strafvordering*.

ZAKEN VAN SPANJE.

De zaken van dat Rijk beginnen een weinig te worden opgehelderd. De Parijsche dagbladen, zelfs die van de partij der *Ultra's*, welke tot dus verre met veel twijfeling zich daarover hadden uitgelaten, nemen thans eenen geheel anderen toon aan. Zie hier wat het *Journal des Debats*, hetwelk onder den invloed der *Ultra's* wordt geschreven, daarvan zegt: Parijs den 26 Januarij, des avonds ten tien ure: De tijdingen welke dezen morgen ten opzichte van Spanje verspreid werden, worden maar al te zeer dezen avond bevestigd. Zie hier een uittreksel van eenige brieven, welke ons zoo op het oogenblik worden ter hand gesteld. De eerste is gedagteekend van Kadix, den 21 Januarij en geschreven aan een Spanjaard. Daarin wordt gemeld, dat het leger der opstandelingen, reeds 24,000 man sterk, te Kadix is binnengarukt, dat het aldaar ontvangen is met den kreet van *Leve de Constitutie! Weg met Ferdinand!* Voor alle deuren stonden tafels, waaraan de soldaten en de burgers te zamen broederlyk zamen gezeten. Andere brieven van Madrid, van den 13 en 14, door een der voornaamste handelmannen van Parijs ontvangen, verzekeren, dat de Hoofdstad van Spanje in volken opstand is. De Koning heeft zich een oogenblik willen vertoonen, maar hij is met een woest

geschreeuw begroet. Men heeft bevel gegeven aan de Waalsche gardes om op de opstandelingen te schieten; zij zijn tot hen overgelopen. De gardes-du-corps van den Koning, die hen getrouwe waren gebleven, zijn vermoord geworden. De Koningin heeft zich vertoond: men heeft haar geantwoord, dat men niet tegen haar had, maar dat de Koning Madrid moest verlaten. Men zegt dat het Hof zich naar Pampelune zal begeven.

Brieven aan de Prefekten van Pau en Arah geschreven behelzen dezelve bijzonderheden.

De *Renommée* voegt hier bij, dat een brief van Madrid van den 16, gewag maakt van een decreet, waarbij verboden wordt den Koning uit het Rijk te laten gaan. *Et Journal des Débats* heeft echter, in een later nummer, die tijdingen wederproken.

Men schrijft aan eenen zekeren noordschen Vorst een vrij merkwaardig gezegde toe, ten aanzien van het gedrag van den Koning van Spanje. Een der hovelingen van den noordschen Souverein beklagde in deszelfs tegenwoordigheid het lot van Ferdinand, van alle kanten omringd van opstand en zamezwoeringen. Wat wilt gij, herraan de Vorst: » de Koning van Spanje heeft in acht dagen willen doen helgen in acht jaren moest geschieden."

Men zegt overal, dat de Koning van Spanje aan Z. M. den Koning van Frankrijk om vijf en twintig duizend man hulp-troepen heeft verzocht, ter beteugeling van de opstandelingen van Kadix. Sommige voegen daarbij, dat er in de contract van Madrid welhaast een bevelschrift zal verschijnen, waarbij alle monniken in regimenten zullen worden verdeeld, en opgeroepen om ter verdediging van den troon, die volgens den heer de *Marcellus*, onafscheidbaar is van het altaar, op te trekken. Men zegt wijders, dat de hoofden der troepen, welke als vrijbuiters of als vrijkorpsen zullen optreden, zullen zijn broeders inquisiteurs, en dat zij alleen tot wapen zullen hebben een kruis in de rechter hand. Te dien einde zoude men te Madrid eene fabriek van kruisen hebben opgericht: men wacht voorts met alle ongeduld op in zondag, om dat het wijwater op dit oogenblik ophreukt, zijnde daarvan een groote voorraad naar Zuid-Amerika door de priesters gezonden, op bevel van *Abribo*.

In eenen anderen brief uit Madrid, van den 16 Januarij, geschreven aan een huis van koophandel te Parijs, en medegedeeld door het dagblad de *Renommée*, leest men: » De opstand is algemeen in het zuiden van Spanje; het beger, het volk en de godelijkheid hebben aan den opstand deel genomen, met zulk eene verbroedering, dat men zoude zeggen, dat zij te zamen een feest vieren. 20 à 30,000 man trekken op Madrid aan. De Constitutie der *cortes* is in de provincien die deel aan den opstand hebben genomen, geproclameerd. Madrid is in de grootste gisting. Den 15 maakte het Hof zich gereed om die stad te verlaten. Een klein getal *gardes-du-corps* heeft alleen eenigen tegenstand aan het volk geboden."

Albengetweck.

Bedenkingen over de organisatie der provinciale Geregtschoven.

Een allergewigtigst onderwerp, de organisatie der rechterlijke magt, zoo lang verwacht, zoo lang be loofd, en zoo lang vertraagd, houdt thans, einde- lijk, zoo men verzeemt, den Raad van State bezig. Indien wij wel onderrigt zijn, zoude de Raad het niet geheel eens wesen ten opzichte van het getal der provin- ciale Geregtschoven; de meerderheid der leden zoude voor elke Provincie een bijzonder Hof willen zien daargesteld, terwijl de minderheid, aan wiens hoofd zich eene aanzienlijke personaadje bewindt, voor de vereeniging van verscheiden Provincien zoude zijn, zoo dat er slechts zes, of acht Geregtschoven in het geheel zouden bestaan. Wij willen de geheimen van den Raad, die met gestoten deuren wordt gehouden, niet doorgroonden; wij weten die te verbieden; wij zullen dus hier niet openbaren hetgeen ons, ten aanzien der aldaar plaats gehad hebbende discussie, mogt zijn bekend geworden; maar, van den anderen kant, heeft het ontwerp eene te nauwere betrekking met de algemeene welvaart, dan dat wij ook niet eenige

oogenblikken onze aandacht op hetzelfde zouden vesti- gen, en onze lezers daar over onderhouden.

Niets, voorzeker, heeft in de maatschappij eenen groo- teren invloed op het wezenlijk geluk der inge- zeten, dan eene goede organisatie der rechterlijke magt, dan brave en kundige regters.

» Wat tuch kan ons de voortreffelijkste Grondwet, de Beste Koning, de doelmatigste en nuttigste inrig- ting voor het physisch en zedelijk welzijn des Volks, de meest mogelijke besparing van 's Lands penningen, het geoefenste leger baten, indien ons leven, onze eigendommen, onze eer, en dus alles waarop het individueel en maatschappelijk geluk eigenlijk ne- derkomt, niet in veilige en zekere handen gested is? (*)» Zonder brave en kundige regters, derhalve, is er geen maatschappelijk geluk, welk eenen hoo- gen graad van volmaaktheid andere instellingen der maatschappij ook verkregen mogen hebben. Dezen grondregel zal wel niemand in twijfel trekken. De groote vraag nu, waarop het hier zal nederkomen, is deze: Kan men, met eenigen goeden grond, veron- derstellen, dat er in ons Koninkrijk een getoegzaam aantal kundige en brave regtsgeleerden gevonden wordt, voor achttien provinciale Hoven? Ja, zij zijn er mogelijk te vinden; maar onder deze personen zijn er, voorzeker, velen, die zich niet zouden laten overhalen om eene raadheersplaats aan te ne- men, daar zij op eene andere wijze meer nut en voordeel van hunne talenten kunnen trekken. Wij bedoelen hier inzonderheid de bekwaame Advocaten, wier regtspraktijk hun gewis onafwendig meer opbrengt dan een eenvoudige raadheerspost, waarvan het tractement waarschijnlijk wel niet boven de drie duizend guldens zal bedragen.

Dit in aanmerking genomen, komt het ons voor, dat het zeer mogelijk zal zijn, een genoegzaam aantal mannen te vinden om de plaatsen van Raadsheeren in achttien geregtschoven, goed en naar den eisch, te kunnen bekleeden.

Wij gelooven, derhalve, dat om die reden het ver- kieselijker zoude zijn, dat men zich bepaalde tot een minder aantal Geregtschoven. Die partij bezonder, kan men natuurlijk veel geschiktere voorwerpen voor de raadheersposten vinden; de Hoven kunnen beter zamengesteld zijn, en in die betere samenstelling kunnen de ingezetenen des Rijks eenen meer zekeren waarborg vinden van de gelouwe handhaving hunner reg- ten.

» Een meer beperkte organisatie zoude ons nog een voordeel, dat vooral in de tegenwoordige om- standigheden niet onbelangrijk kan worden geoor- deeld: de Schatkist zoude daardoor vele duizenden besparen, in tractementen, onkosten voor daarstelling en onderhoud van lokalen, meubelen, enz.

Zoo dan nu eene betere samenstelling der Geregts- choven te verwachten is, bij aldien derzelve getal op zes of acht, in plaats van op achttien wordt bepaald; zoo dit daarenboven eene aanmerkelijke bezuiniging voor 's Rijks Schatkist daargestelt, wat kan dan wel de re- den zijn, waarom men tot het meer beperkte getal van Geregtschoven niet zoude besluiten, en zijn die rede- ren wel van zoodanigen aard, dat men van dezelve zoude moeten gehoor geven? Laat ons dit eens kort onderzoeken.

Wij gelooven dat de voorstanders van het meer uitgebreide getal van Geregtschoven zich voornamelijk beropen op den text der Grondwet. Artikel 182 der- zelve zegt: *daar zal een Geregtschoven zijn voor een of voor meer provincien.* Wij hebben wel eens hooren beweerd, dat de geest der woorden zoude zijn, dat men daar- uit als algemeenen regel moest opnemen en vaststellen, dat elke provincie haar bijzonder Geregtschoven zoude moeten hebben; doch dat van dien algemeenen regel echter wel eene enkele uitzondering, door omstandig- heden noodzakelijk gemaakt, zoude kunnen worden toegelaten, zoo nogtans dat de uitzonderingen den regel niet moesten overtreffen; met andere woorden: dat er achttien Geregtschoven, een voor elke provincie, zouden moeten zijn, en dat men niet dan, om zeer gewigtige redenen een Geregtschoven voor meer dan eene provincie zoude kunnen toelaten.

Indien dit de ware geest van het aangehaalde arti- kel der Grondwet was, dan zoude niemand meer dan wij, die van begrip zijn dat men zich van de Grond- wet niet mag verwijderen, voor de daargestelling van achttien of zestien Geregtschoven zijn, als ware dit

(*) Woorden van den Schrijver der *Gedachten over eenige onderwerpen betrekking hebbende tot de aanstaande Na- derlandsehe wetgeving.* Te Zutphen, bij Throné, 1809. Van dit werk geschiedt een tweede druk, en het eerste ge- van

dan ook nadeelig voor de goede administratie der Justicie, en voor de belangen van 's Rijks Schatkist: want de voorschriften des Grondwet zijn heilig, en men mag daarvan om geen redenen hoegenaamd afwijken. Dan dit is, naar ons gevoelen, de zin van het bedoelde artikel in geenen deele. Dat artikel is algemeen: *daar sal een Gerechtshof zijn voor eene of meer Provincien*, dat is te zeggen: wanneer het tijdstip zal geboren zijn, dat men zich met de organisatie der regterlijke magt zal bezig houden, alsdan zal men onderzoeken hoe vele Gerechtshoven er voor de onderscheidene Provincien zullen moeten worden opgericht; men zal alsdan moeten bepalen of het nuttiger zal zijn voor elke Provincie een bijzonder Hof daar te stellen, dan wel een voor meerdere Provincien te zamen vereenigd. Het artikel is duidelijk en laat aan de wetgeving de grootste vrijheid; zij kan, naar aanleiding van hetzelfde, het getal der Gerechtshoven voor het gansche Koninkrijk bepalen, zoo echter dat er een Gerechtshof zijn moet voor eene enkele Provincie, indien deze groot en bevolkt genoeg is om werkzaamheden voor een Gerechtshof op te leveren; of dat er een Gerechtshof moet bestaan voor meer Provincien te zamen vereenigd, indien de ligging, bevolking en andere omstandigheden het dienstig doen oordeelen, dat het Regtsgebied van een Hof zich over meer dan eene Provincie uitstrekke.

Daar dan nu het 18ste artikel der Grondwet alle mogelijke vrijheid laat in de bepaling van het getal der Gerechtshoven, is het alleen het algemeen belang dat ten deze moet beslissen; en dat belang, zoo wel als het belang der Schatkist vordert, naar ons inzien, dat de op te rigten Gerechtshoven beperkt worden, tot een getal verre beneden dat der Provincien van ons Koninkrijk, waarvan verscheiden vereenigd zouden kunnen worden gebracht onder het regtsgebied van een enkel Gerechtshof: zoo zouden b. v. de Provincien Limburg, Luik en Namen zeer gevoelig onder een enkel Hof kunnen ressorteren; hetzelfde zoude kunnen plaats hebben ten aanzien van de Provincien Noord- en Zuid-Brabant en Antwerpen; ongerijmd zoude het zijn, voor de weltegenwoordige en afzonderlijke Provincie Drenthe een afzonderlijk Gerechtshof daar te stellen: en het zoude misschien nuttig zijn, dat de Provincien Groningen, Friesland en Drenthe onder een Hof van appel werden vereenigd. Dan wat die vereeniging der Provincien onder een Gerechtshof aangaat, dit is eene zaak welke nader behoort te worden onderzocht en geregeld, naar de plaatselijke omstandigheden, eene zaak waar over wij ons thans niet zullen uitlaten. Wij hebben alleen eenige vlugtige bedenkingen in het midden willen brengen, om aan te toonen, dat het algemeen verzijn, naar ons oordeel, zoude vorderen, dat het getal der Gerechtshoven niet te zeer uitgebreid werd.

Overzicht van den Staatkundigen toestand der Nederlanden.

(Vervolg van het stuk in het laatste Nummer begonnen).

De Fransche wet liet ten minsten aan den omgeklaagde nog eene hoop over; het is de *publiciteit der debatten, de rechtspleging door gezwoeren*. Zijn lot, van magtigen invloed onafhankelijk geworden, zal de billijkheid eindelijk kunnen beslissen; en de ongelukkige wederhoudt den vloek, welken hij over de maatschappelijke instellingen ging uitspreken. Onze Wetgevers hebben het anders begrepen; en met éene penntreuk heeft men ons deze toevlugt onttrokken. Een besluit van 12 November 1813, heeft de instellingen vernietigd, welke geheel Europa gebiedend vordert.

Het belang der zaak verbiedt, de rechtspleging door gezwoeren slechts in 't voorbijgaan te behandelen; maar het blijft toch waar dat men met eene overhaasting is te werk gegaan, welke alle onderzoek schijnt te hebben geschromd.

Het blijft toch waar, dat men meerdere zorgvuldigheid had moeten in acht nemen, bij eene zaak welke met het geluk der Natie in zulk een nauw verband staat. — *Zorgvuldigheid!* — Het stuk zelve bewijst; door vorm en stijl, de drift waarmede men handelde. — En van waar dan die overhaasting? Van waar die dringende behoefte voor de afschaffing der gezwoeren?

Napoleon heeft door het oprigten der *Prévotale Hoven* en *Regbanken* van *Douanes* de schoonste hulde aan die instelling beezen, en aangetoond dat een dwingeland, in de gezwoeren, geene zoo gercede handlangers zijner overheersching kan vinden, als bij gewone Regters, die door dezelfde instelling, vrees voor ongenoegen, hoop op bevordering, minder van

de begeerten der Grooten durven afwijken. — Van daar de kennis over gewapende wederstand aan de *speciale Hoven* opgedragen; van daar *Militaire Commissiën*. — Zouden dezelve beweegredenen tot dezelfde uitkomsten hebben geleid? hebben misschien onze tegenwoordige Wetmakers voorzien, dat hunne maatregelen door de openbare meening niet konden worden goedgekeurd? Dit kunnen wij niet veronderstellen.

De edele Schrijvers welke hunne pen aan het heil der menschheid toewijdden, leeren uit éenen mond, dat het onderdrukking is, door straffen te betengelen hetgeen het gansche Volk wil; — maar ten einde hunnen beginselen ten eene male te wederleggen, zoude men gezag tegen gezag kunnen stellen, en Zijn Exc. den *Minister van Justitie* tegen alle mogelijke autoriteiten. Zijn Edel Geboren heeft even als de *Gröbiussen* en de *Montesquieu's*, een onsterfelijk recht op de nagedachtenis der volgende eeuwen bekomen. — En wie zoude aan den redenaar van den 17 November, i. l. eene plaats bij de *Richelieu's* en de *Dagusteau's* kunnen weigeren?

In Remonstratie te wijfaren door de omgeklaagde.

Zijn Exc. de *Minister van Justitie* heeft groot gelijk gehad de rechtspleging door gezwoeren af te schaffen; zoo reeds dan bij hem het verheven ontwerp van eenige, in het vervolg voorgestelde wetten, he rond. — Eer den Staatsman wiens doordringende blik de toekomst doorziet, en te voren de beletzelen opnuut welke zijne grootschere ontwerpen zoude kunnen vernietigen!

Maar wat wordt er dan van onze Grondwet? — De vrijheid der drukpers is bij dezelve gewaarborgd, en men ontwerpt wetten, welke pen en tong aan ketenen zouden sluiten. De Ministers zijn voor hunne daden verantwoordelijk (hetgeen trouwens de *constitutieve sine qua non* van het constitutioneel systeem uitmaakt); en men weigert jaren lang de oprigting van het eenige Hof waarvoor dit beginsel ten uitvoer kan worden gebracht. — De persoonlijke vrijheid is aan de Natie gewaarborgd, en men laat ons eene wetgeving behouden welke dezelve kan vernietigen. Heden ten dage knouren de menschen echter niet meer door grilligheid en onverstand bestuurd worden: er moet eene vaste regelmataat, er moet heerschappij der wet zijn. — De tijd is voorbij toen men de Volken voor de Koningen; en niet de Koningen voor de Volken aanwezig waande. De rechten van Vorst en Volk zijn natuurkundig beperkt, en omschreven. — Een stap buiten dezelve, en *despotismus* of *regeringloosheid* doet geweldige ontvellingen, en vreeselijke oproeren geboren worden. — De geest des tijds heeft de voortdringen in verlichting en vreesgeerte op de Staatkundige toegespast; en de lichte van eenige wetten kunnen deze vrees door de Natie voortduren niet doen verloren gaan. — *Deze laatste Propheet*, en het constitutioneel systeem is uit deszelfs aard ten niterste leeder; en de minste inbreuk op de Grondwet vernietigt het geheele vertrouwen, te voren op die instellingen gevestigd. — Het is de Arke des Verbonds; welke doof de minste smet onherstelbaar blijft ontbrekend. — Zijne Exc. de *Minister van Justitie* is van odds te wel met de rechten van éen mensche bekend, om d'gelijke beginselen thans te kunnen afzweren. — Zijn Ed. zal zien voor eene *publiekheid* *om dus ontvallen* weten te wagen. — Het spreekt van zelve dat de Natie het recht heeft om de afschaffing van die wetten te vorderen, welke het de Grondwet zoo hemelsbreed strijkt zijn. — De nood is dringend; en wij behoeven veel méer eene *reële* *besonder* *historische* *wetgeving*, dan wel een *ijdel* *Burgerlijk Wetboek*, waarvan ons de *aan de volke* *procees* is aangeboden. — Wij begeeren; onder eene regering van vrijheit, de belenen der overheersching niet meer te gevoelen, en verflangen wetten waardoor ons het ongestoord heil der rechten, uit de Grondwet vloeende, worde verrekend; waardoor wij tegen alle kwelzucht worden beveiligd; en ieder zich tegen eigendankelijke daden met vrucht kunne verzetten. — Het is belagchelijk wanneer men zich haast de bij de Fransche wetten opgelegde straffen, met de vernederende *geest* *te vermeesteren*, en ons meer dan vijf jaren de getrekkige Fransche wetboeken van strafvordering en strafzaken laat behouden. — Het is niet onder het kostuur van een Vorst, uit het donker lichtig huis van Oranje dat heerschappij of dergelijke dwijveret kunnen noodlottigen invloed op het geluk des Volks ziele inbrengen. — De laatste omwenteling, waarin ons Vaderland zoo gelukkig, en zoo zacht moog deelen; kan met alleen geëind hebben om eenige aanbidders der oppanthe zoh op het oppunt der eer (?) te voeren; doch kan te over verrijgen hetgeen te voren den handlangers der overheersching was aangevoren. Die omwenteling moet de dageraad

zijn van de gelukszon des Volks, het begin van de regering der Wet.

Maar genoeg: — wij zouden de aandacht der lezers vermoeien, indien wij alle gronden aanhaalden welke ons tot het besluit voeren, dat onze tegenwoordige wetgeving met regt — gebrekkig en strijdig met de Grondwet, — afwijkende van de algemeene beginselen eener gezonde Rechtsgeleerdheid, kan en moet worden geacht. Staatsregeling en Wetgeving hangen te naauw te samen, gelijk de geschiedenis van alle tijden leert, en trouwens in derzelver eigen aard gelegen is, om bij deze onderwerpen niet eenige ogeblikken langer te vertoeven, dan wij dit bij de overige takken van beheer zullen doen. — Een woord dan nog, over onze regterlijke instellingen.

(*Vervolg in een volgend Nummer.*)

B E R I C H T.

De Boekhandelaar van Kesteren, te Amsterdam, adverteert mits dezen, dat hij ter bewaring van zijn goed regt, zich heeft vervoegd bij heeren Burgemeesteren der Stad Amsterdam en aan dezelve ter aantekening vertoond de zes eerste afgedrukte bladen van de Nederduitsche vertaling, (bevoens door den Boekhandelaar *Gotzling Finnis* te Haarlem, aan gekondigd, en nu door eerstgenoemde overgenomen) van het werk, ten tytel hebbende: *Petraque et Laure*; dat heeren Burgemeesteren voormeld zwarigheid hadden gemaakt de verzochte aantekening te doen, zeggende dat zulks te Haarlem, alwaar de oorspronkelijke aankondiging der vertaling is gedaan, behoorde te geschieden. Wat daarvan zij, zal hij niet beslissen; maar hij blijft volhardend in zijne meening dat hij het regt allezins aan zijne zijde heeft, en dat hij zich volkomen heeft gedragen naar de voorschriften der wet. Zullende hij dan ook eerstdaags uitgeven de Nederduitsche vertaling van het voorzeide werk, en zijn regt handhaven tegen allen en een iegelijk die hetzelfde zouden willen betwisten.

Met een bijzonder genoegen lezen wij in de *'s Gravenhaagsche Courant* van eergisteren, de Advertentie van het aldaar gevestigde gezelschap *Aurora*, welke zich belast met het inzamen en verzenden van liefdegiften ter ondersteuning der ongelukkigen die door de overstromingen hebben geleden.

Wij prijzen en achten het gezelschap, welk, zoo wij wel onderricht zijn, aan de letterkunde is toegewijd, voor deszelfs edele onderneming, die ook tevens de eerste binnen deze stad is; men heeft zich reeds eenige dagen, voor de openlijke aankondiging, met het inzamen en verzenden van ondersteuning onledig gehouden.

De wijze van openlijke aankondiging is daarenboven eene lofspraak voor het gezelschap; terwijl de achtenswaardigheid der manen bij welke de intekening is geopend en waarvan de heer *Huijgens*, op verzoek van het gezelschap, kassier zijn zal, het publiek verzekert dat *Aurora* eeniglijk door waanachtige zucht tot weldoen gedreven wordt.

Wij deelen onzen lezers de Advertentie in, haar geheel mede, en noodigen allen uit tot het doen van milde bijdragen.

Van den 31 Januarij, tot en met den 5 Februarij 1820, is, van wege het Gezelschap *Aurora*, binnen 's Gravenhage gevestigd, ten kartoren van de heeren Notarissen *Joannes Leuberg*, op de Prinsengracht, wijk V, n°. 341, en *Willelm Jacobus Huijgens*, in het Westeinde, E, N°. 1395, des morgens van tien tot des namiddags ten vier ure, eene intekening geopend, tot dadelijke ondersteuning, in voedsel en kleedingstukken, van de talrijke ongelukkigen, door de thans plaats hebbende overstromingen. Het voorschreven Gezelschap stelt zich verantwoordelijk voor de spoedigste overmaking en doelmatigste uitreiking van het ingeteekende, daar, waar de nood den meesten bijstand vordert; zoo als hetzelfde, overtuigd van de waarheid der spreuk: **DE SPONDIG HELPE, HELPE DUBBEL**, reeds overmakingen van ingezamelde penningen deed, en daartoe eene correspondentie aan verschillende oorden opende.

Het blijft voorts een ieder onverlet, om, bij de intekening, ook de aanwijzing te voegen, aan welke plaatsen, en voor welke ongelukkige huizezinnen, men zijne intekening verlangt uitgereikt te hebben; zullende ook aan dit verlangen, zoo veel mogelijk, met den meesten spoed en nauwkeurigheid voldaan worden.

Advertentie.

JOHANNES VAN DER HEIJ, te Amsterdam, geeft uit, en verzendt alom, de volgende *nieuwe Werken*, als:

- I. J. L. EWALD, DE BIJBELGESCHIEDENIS, HET EENIGEMIDDEL OM DEN MENSCH TOT GODSDIENSTIGHEID OPTELEIDEN.
- II. — DE GEEST DES CHRISTENDOMS; 2 deelen.
- III. F. EHRENBURG, DE LIEFDE, 2 deelen.
- IV. — voor BLINDEN en BEDROEFDEN.
- V. C. LOOTS, DE MENSCH, in drie Zangen.
- VI. Mr. J. VAN 'S GRAVENWEERT, VERSPREIDE LETTERVRUCHTEN, één deel.
- VII. — DE ILLIAS VAN HOMERUS, 3de en 4de deel.
- VIII. Mr. S. I. WISELIUS, MENGEL- en TOONEEL-POEZIJ, 4de en laatste deel.
- IX. Mr. J. KINKER, GEDICHTEN, eerste deel.
- X. KAREL en SOPHIA in *hunnig beproevingen*, door den Schrijver van *drie jaren van Rampspoed*, *de kleine Emigrant*, enz.

W. K. MANDENAKER, Boekverkooper in de Papestraat te 's Hage, geeft uit a 4 stuivers: *De dienst bij het Graf van H. K. HOORNID, ERMERICA JESUSA, WILHELMINA, HERTOGIN DOUAIERRE VAN BRANS, van Leidschtraz* enz. enz. door H. SPEELVELD.

Te huur, een dubbeld Huis, voorzien van al hetgeen tot eene allezins deffige woning vereischt wordt, zeer geschikt tot een hotel voor eenen Minister of Ambassadeur, benevens Stalling en Koe-huis achter hetzelfde, gelegen in een der beste standen van den Haag; te bevragen bij M. DE LIEN, Boekverkooper op het Spui, n° 72 alhier.

Uit de Hand te Koop, een extra net en wel geconserveerd Huis, met nog twee Huisjes, gelegen alhier, te bevragen bij J. N. ... *A. Schuttehelm*, in de Boekhorststraat: kunnende met 1°. Mei 1820 worden aanvaard.

PRIJZEN DER VOLGENDE EFFECTEN.

Amsterdam, den 31 Januarij 1820.

HOLLAND, Werkelijke schuld . . .	2½ pCt.	43½ a 44½
Rest. nitgestelde dito . . .		1½ a 2
Kans-Bijzetter . . .		26½ a 26½
Schuldb. Sjind. 1 ^o serie. 5 pCt.		98½ a 98½
dito Sjind. 2 ^o serie . . .	5	94½ a 94½
FRANCK, Tiers Consolidés . . .	5	72½ a 72½
Certificaten van dito . . .	5	72½ a 72½
dito (administratie te Paris) . . .		67 a 67½
Reconnaissances . . .	5	79½ a 80
RUSSLAND, bij Hops en Comp . . .	5	91½ a 91½
Inschrijving . . .	6	47½ a 47½
PARISSEN, Nieuwe . . .	5	79 a 79½
SEVILLE, Negotiatie 1807 . . .	5½	20½ a 20½
OSTENRIJK, Obl. Weener-Bank . . .	5	52½ a 53½
dito . . . dito . . .	4	42½ a 43
Cert., bij Gall en Cp. 2½ . . .		32 a 33
dito Neg. Metaaliek . . .	3½	60½ a 60
dito . . .	2½	34½ a 33
dito . . .	1	13½ a 13½
Nationale Bank-actien . . .		640 a 644
ITALIE, Monte di Milano . . .	5	55½ a 55½
NAPELS, Cert. Lantaison en Boms. c. s. 5 . . .		68 a 68½
Cert. (adminis. Napels) . . .	5	67½ a 68½

SCHIEDAM den 31 Januarij.

- Genever, de 30 Viertels, zonder Fast . . . 6½ &
- Amsterdamse Proef . . . 8½
- Zonder de Belasting.